

Spørgsmaal om Kreditforholdene, er der ogsaa et andet Punkt paa Finansloven, som bør nævnes, og det er Laanene til vore Jærnbaner. Det er jo saa, at der her paa Finansloven foreslaas en større Sum tilvejebragt ved Udstedelse af Obligationer, idet man henholder sig til de Love, der i sin Tid bleve vedtagne om Anlæg af Jærnbaner. Den Bemyndigelse, som findes i disse Love om Udstedelse af Obligationer, lyder paa, at Obligationerne skulle bære en Rente af $3\frac{1}{2}$ à 4 pCt. Vi vedtog imidlertid i Fjor en Lov om Statslaan til 3 pCt., og naar vi den Gang mente, at det vilde være fordelagtigt for Statskassen at optage sine Pengelaan til 3 pCt., kunde der ogsaa være Grund til nu at overveje, om der ikke burde ske den Ændring i dette Forhold, at disse Jærnbaneobligationer udstedes ikke til $3\frac{1}{2}$ eller 4 pCt., men til 3 pCt., og jeg vil tillade mig at spørge den højtærede Finansminister, om han ikke blot har haft den Ting under Overvejelse, hvad jeg for øvrigt forudsætter, men ogsaa agter at stille Forslag i den Retning, jeg her har omtalt.

For adskillige Aar siden var der et Ord, som havde god Klang trindtom her i Landet, nemlig det, at hvad Danmark havde tabt udad til, skulle vi vinde indad til. Det var efter Krigen 1864, at dette Ord kom frem, og saa vidt jeg i Øjeblikket husker, kom det frem ved den nordiste Udstilling i Kjøbenhavn. Det kan være, jeg tager fejl, men det forekommer mig, at det kom frem den Gang: hvad Danmark har tabt udad til, skal det herefter vinde indad til. Det blev ikke noget tomt Ord. Vi have i Virkeligheden her i Landet arbejdet meget i Retning af at vinde indad til, hvad vi have tabt udad til, og naar nogen Forening eller Institution skal nævnes, som har gjort et stort Arbejde i den Retning, tror jeg, at det danske Hedejelskab særlig skal nævnes. Det har gjort et virkelig stort Arbejde for, at Danmark kunde vinde indad til, hvad det havde tabt udad til. Vi have ved Hedejelskabets Hjælp navnlig ovre i Sylland naaet frem til, at alle vore Bække og Aar ere blevne gjorte frugtbringende, ikke alene for Engene, men ogsaa for Sandmarkerne, saa at der nu langs med Aerne er grønne Engstriber. Vi have naaet frem til, at en stor Del af vore Heder ere opdyrkede og merglede, ogsaa ved Hjælp af Hedejelskabet. Vi have naaet frem til, at flere Partier af vore Heder ere blevne beplantede, saa at der nu staar Slove, hvor der før var Lyng. Det vil ikke være noget daarligt Syn, der vil vise sig for den Mand, som har kendt Syllands Hedeegne for 20—30 Aar siden, naar han nu atter gennemrejser

denne Del af Sylland, stiger op paa Højdepunkterne, ser ud over Heden, og da ser, hvorledes der siden Begyndelsen af Halvfjerdserne er kommet mange Huse og Gaarde, grønne Engstriber og mange mørkegrønne Plantager. Men ikke alene det har Hedejelskabet gjort. I de senere Aar har det taget en ny Side op og lagt ind under sin Virksomhed, nemlig Opdyrkingen af vore Moser. Som der ogsaa gøres opmærksom paa i det foreliggende Finanslovsforslag, har Danmark store Mosestrækninger, der andrage henved en Snes Kvadratmil eller saa — 200,000 Tønder Land —, og er dels Høj- og dels Lavmoser, og disse Mosestrækninger kunne og bør opdyrkes. Nu har Hedejelskabet taget denne Side af Hedejagen op, om man kan sige saa, og i de sidste Aar virkelig gjort et temmelig stort Arbejde i denne Retning. Vi have her paa Rigsdagen givet Bevilling til Hedejelskabet for at tage Mosesagen op. Hedejelskabet har Forsøgsstationer, og private have ogsaa virket i den Retning og hjulpet til for at faa Forsøgene udførte videre. Her foreligger nu paa Finanslovsforslaget i Aar en yderligere Bevilling til Hedejelskabet i denne Retning, og da navnlig en Bevilling til Indkøb af Mosespor til Udleje blandt Beboerne. Jeg føler mig overbevist om, at disse Bevillinger ville have alles Sympati her i Folketinget, saa meget mere, som jeg er vis paa, at det er en udmærket Maade, Hedejelskabet her virker paa, navnlig ved Spor til Udleje blandt private, som derved hjælpes til at føre det nødvendige Sand, Mergel, Kalk, Kunstgødning, og hvad der ellers er nødvendigt, ud paa Moserne. Jeg tror, at det er en udmærket Maade, hvorpaa Hedejelskabet her virker, idet Folk kunne faa Hjælp for en billig Peng; men der foreligger endnu mere angaaende Mosesagen. Paa Finanslovsforslaget foreslaas nemlig, at Staten ogsaa skal tage Sagen op, og da navnlig ved en Undersøgelse af vore Moser, og vel nærmest vore Højmoser. Forslaget ser i og for sig meget tiltalende ud. Det gaar ud paa, at der fra Statens Side skal ydes 12,000 Kroner til Undersøgelse af vore store Mosestrækninger, deres Afvandingsforhold, deres Belliggenhed o. s. v. Jeg tror, at en Bevilling i denne Retning kan finde Sympati, men jeg er ikke saa sikker paa, at det er det allerheldigste, at Statskassen tager Sagen op selv og ansætter Folk til Undersøgelse af Moserne. I Øjeblikket er jeg noget ængstelig for, at det skal ende med, at vi saa Statsmosbrug, som maaste i sin Tid kan vokse os over Hovedet. Her er det nu ganske vist kun en